

AKREDITASI ISO 17025 DI MAKMAL PENTING **ATAU** TIDAK ?

Disediakan oleh :

Mohamad Azlan Jahaya, Nurain Izzati Said@Saidi &
Dr. Tuba Thabitah Abdullah Tahir
Makmal Veterinar Zon Tengah, Salak Tinggi,
Sepang, Selangor

Apa itu ISO 17025

- ISO 17025 atau secara rasmi dikenali sebagai **MS ISO/IEC 17025:2017** adalah pengiktirafan di bawah Skim Akreditasi Makmal Malaysia (SAMM). Skim ini merupakan akreditasi makmal ujian dan kalibrasi yang diiktiraf di peringkat negara dan antarabangsa.
- Akreditasi ini dijalankan oleh **Jabatan Standards Malaysia (JSM)** di bawah Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri (MITI).
- Makmal yang telah diakreditasi adalah makmal yang telah diperakui kompeten melaksanakan ujian makmal atau kalibrasi.
- Laporan makmal yang diiktiraf di bawah SAMM adalah **diterima di peringkat antarabangsa**.
- Versi MS ISO/IEC 17025:2017 baru dimulakan pada tahun 2018 dan merupakan semakan kedua bagi menggantikan versi semakan pertama iaitu MS ISO/IEC 17025:2005.

FAKTA :

- Di bawah Jabatan Perkhidmatan Veterinar, makmal telah mula mendapat akreditasi ISO sejak 17 tahun lepas.
- Sehingga kini, kesemua 5 makmal diagnostik, Makmal Kesihatan Awam Veterinar (MKAV) serta Institut Penyelidikan Veterinar (VRI) telah pun mendapat akreditasi ISO 17025:2017.
- Makmal Veterinar yang terlibat adalah kategori makmal ujian (bukan makmal kalibrasi).

Info

Senarai makmal-makmal di Malaysia yang telah mendapat akreditasi MS ISO 17025:2017 boleh dirujuk di laman web :

<http://www.jsm.gov.my/ms/accredited-organisation-directories>.

Makmal Tanpa ISO 17025

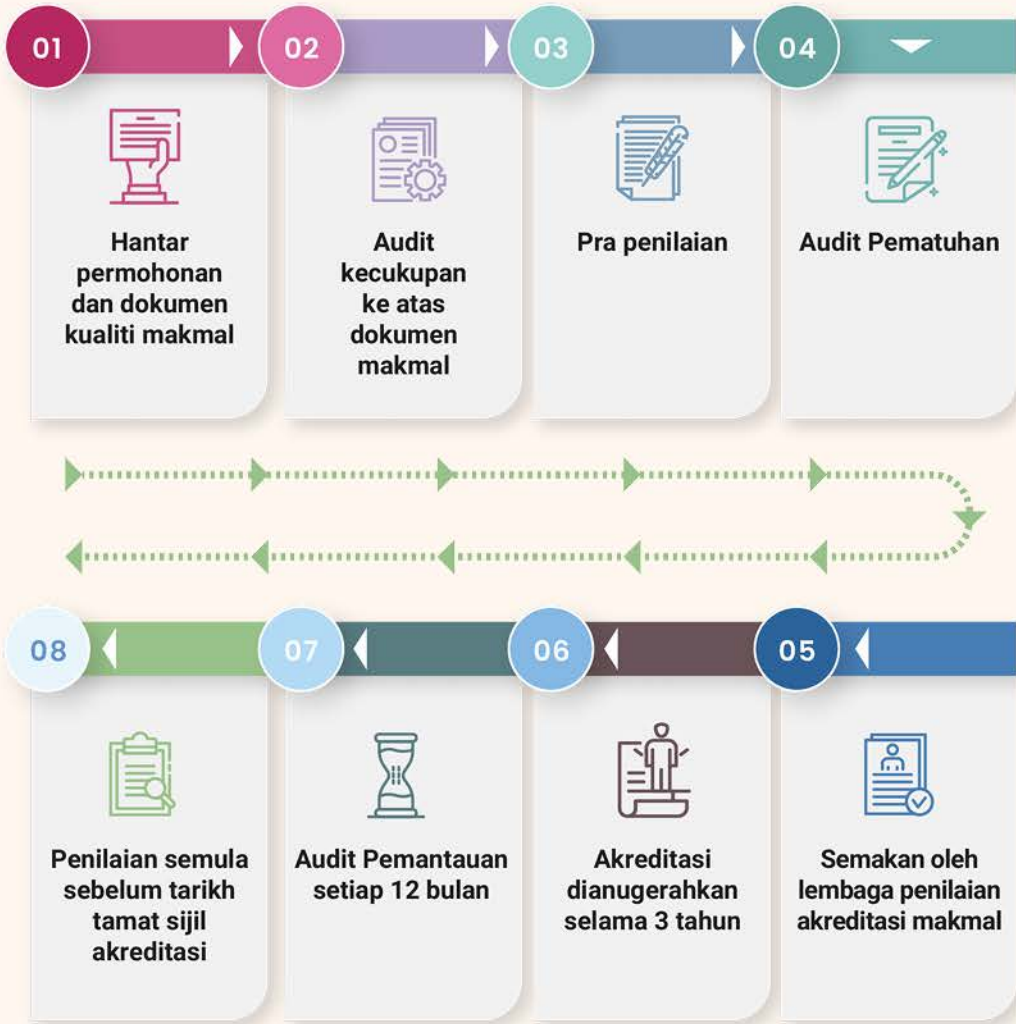
1. Kompetensi kakitangan teknikal yang menjalankan ujian boleh diragui.
2. Tiada daya saing dan kurang dorongan untuk melakukan penambahbaikan.
3. Kurang efektif dalam pengurusan risiko keselamatan, termasuk biosekuriti dan biokeselamatan.
4. Keputusan ujian makmal boleh dipertikai.
5. Laporan makmal tidak diiktiraf di peringkat antarabangsa.
6. Pengurusan sampel dan kaedah ujian yang tidak mengikut spesifikasi serta prosedur yang betul.
7. Tiada semakan dan perbincangan tentang aktiviti pengurusan dan ujian makmal bersama pakar-pakar dalam bidang berkenaan.

8. Risiko berat sebelah dalam penghasilan keputusan ujian.
9. Risiko kebocoran maklumat laporan makmal.
10. Tiada rekod yang lengkap untuk daya jejak (*traceability*) semula sesuatu sampel dan keputusannya.
11. Tidak menyedari kelemahan dalam pengurusan dan pelaksanaan ujian makmal.

Keputusan Akreditasi ISO 17025

1. Meningkatkan **keyakinan pelanggan** terhadap keputusan laporan ujian yang dikeluarkan oleh makmal.
2. Meningkatkan **kualiti perkhidmatan** makmal kerana perlu mematuhi kriteria yang digariskan untuk mendapat pengiktirafan ISO 17025.
3. Sebagai jaminan **keselamatan** pengujian di makmal kerana analisis penilaian risiko telah dijalankan dan dipantau.
4. Terdapatnya **semakan hasil kerja** dan pengurusan makmal oleh pihak ketiga (juruaudit) yang tiada kepentingan dan tidak berat sebelah.
5. Sentiasa ada **penambahbaikan** melalui mesyuarat tahunan yang dihadiri pengurusan tertinggi makmal, aduan dari pelanggan, kursus/latihan teknikal untuk kakitangan makmal serta cadangan penambahbaikan dari juruaudit.
6. Memastikan semua **dokumen dan rekod** adalah lengkap, terkini dan disemak oleh kakitangan teknikal, pegawai serta juruaudit.
7. Memastikan **tempoh siap laporan makmal** ialah seperti yang dijanjikan kepada pelanggan.
8. Memastikan **kompetensi** dan keupayaan kakitangan teknikal melalui ujian perbandingan bersama makmal lain.
9. **Keputusan ujian** makmal yang **lebih tepat** dan berkualiti kerana sampel dan kaedah ujian direkod dengan lengkap dan diuruskan mengikut SOP yang telah ditetapkan.
10. **Menjimatkan kos, masa dan tenaga kerja** kerana mengurangkan risiko kesilapan atau pengulangan semula ujian.
11. **Makmal lebih dikenali** dan hasil ujian makmal diperakui seluruh dunia kerana nama makmal yang telah diakreditasi akan disenaraikan di dalam laman sesawang Jabatan Standard Malaysia.
12. Menekankan **kerahsiaan** dalam pengurusan dari penerimaan sampel sehinggalah ke peringkat penghantaran laporan makmal.
13. Memastikan pengurusan kerja lebih **teratur, terancang dan berjadual**.

Elemen Kekuatan ISO 17025:2017

- Audit dalaman dan luaran
- Ujian perbandingan antara makmal
- Ujian kompetensi antara kakitangan
- Penilaian risiko dan penambahbaikan
- Tidak berat sebelah
- Kerahsiaan maklumat
- Aduan pelanggan
- Mesyuarat Penilaian Pengurusan
- Pegawai Jaminan Kualiti
- Tindakan pembetulan
- Kawalan dokumen

Kesimpulan

- Bagi mendapatkan akreditasi ISO 17025 serta mengekalkannya, kerjasama dari semua pihak pengurusan di makmal adalah penting bermula dari kakitangan sokongan, kakitangan teknikal, pegawai jaminan kualiti, pengarah makmal dan juga pihak pengurusan tertinggi.
- Akreditasi ISO 17025 semestinya mampu meningkatkan kualiti kerja dan keputusan ujian makmal.
- Akreditasi ISO 17025 akan memberi banyak manfaat kepada Jabatan, pelanggan, masyarakat dan negara.